

Första test av användbarheten hos Protectors väst för att skydda jakthundar mot varg

Jens Karlsson

Innehåll

Inledning	2
Ras och kön på de hundar som har använt västen	3
Begränsning av hundens rörelsefrihet?.....	4
Skavsår?	5
Har piggarna lossnat eller hunden tappat västen?.....	6
Kommer de som har använt västen att fortsätta använda den?.....	7
Förslag till förbättringar från dem som har använt västen	8
Viltskadecenters slutsats.....	9

Denna rapport kan beställas från Viltskadecenter, Grimsö forskningsstation,
730 91 Riddarhyttan, tel. 0581-920 70, 69 73 35. Den kan även laddas ned som pdf-
dokument från Viltskadecenters hemsida: www.viltskadecenter.se

Omslagsbild: Gråhund med den första versionen av Protectors väst.

Foto: Jens Karlsson.

ISBN: 978-91-86331-03-0

Inledning

Vargangrepp på hundar är idag ett kännbart och mycket svårlöst problem, för de som bedriver jakt med löshund i områden där det finns fast förekomst av varg. Att använda en skyddsväst med stålpiggar som gör det svårt för en varg att bita över hundens rygg kan vara en åtgärd som förebygger en del angrepp. Protector har modifierat en väst som ursprungligen avsedd att skydda hundar mot bl a vildsvinsskador. Viltskadecenter bedömer att Protectors skyddsväst med band av piggar längsmed ryggen har potential att minska risken för en hund att bli skadad eller dödad av vargar.

För att utvärdera hur effektivt västen skyddar hunden vid vargangrepp behöver den användas under fleraa jaktsäsonger och av ett större antal hundar, även om direkta observationer av eventuella vargangrepp på hundar med västen förstås kan ge en fingervisning även tidigare. Målsättningen med föreliggande test har varit att ta reda på om västen verkligen fungerar att användas på jakthundar eller om något i dess utformning hindrar eller skadar hunden på ett sätt som gör den svår använd. Viltskadecenter subventionerade därför 100 västar under hösten 2008. Som motprestation ombads de som fick köpa västarna till det subventionerade priset att fylla i en enkel blankett med sina synpunkter på i vilken omfattning de hade använt västen och hur den hade fungerat och sända den till Viltskadecenter efter jaktsäsongen 2008/2009.

Viltskadecenter fick in 20 blanketter vilket inte gav tillräckligt underlag för att dra några slutsatser. För att få in ytterligare material ringde vi ytterligare 30 slumpmässigt utvalda personer på listan över de som köpt västen. Det visade sig att 17 av dessa hade fått västen så sent att de inte haft möjlighet att jaga med den och det var anledningen till att de inte hade skickat in någon ifylld blankett. Vi antog att detta även gällde flertalet av de övriga som inte skickat in någon ifylld blankett och försökte därför inte komma i kontakt med fler testpersoner än dessa 50.

Ras och kön på de hundar som har använt västen

De rapporter om erfarenheter som vi har fått in bygger på 303 jakt dagar med löshundar försedda med väst. Av de 303 jakt dagarna var 160 med tikar och 143 med hanar. Antalet jakt dagar där västen har använts varierade stort mellan olika hundförare, från 1 till 50 jakt dagar under hösten/vintern 2008/2009.

Tabell 1. Antal jakt dagar med olika raser och hundindivider med Protectors väst.

Ras	Antal individer	Antal Jakt dagar
Basset	1	2
Drever	4	11
Gråhund	3	27
Jämthund	3	15
Laika	2	4
Norrbottenspets	1	15
Plotthund	1	10
Rysk stövare	2	37
Stövare	10	94
Tysk jaktterrier	1	2
Wachtel	6	78
Wachtelkorsning	3	8
Summa	37	303

Begränsning av hundens rörelsefrihet?

I flera fall har föraren uppgivit att västen begränsat hundens rörelsefrihet de 2-3 första gångerna som västen använts. Flera anger att hunden tycktes mycket obekvämt med västen då de provade den hemma men att detta snabbt gick över då hunden kom ut i skogen. I flera av de fall då man upplevde att hundens rörelsefrihet påverkades även efter tillvänjning så uppges anledningen vara problem med att spänna bröstremmen och en därpå följande förskjutning av västen bakåt ha gjort att västen konstant låg mot hundens bakben. I de allra flesta fall har man inte upplevt att hundens rörelsefrihet har begränsats på ett sådant sätt att det har påverkat jakten negativt.

Tabell 2. Antal jakt dagar med olika raser och hundindivider med Protectors väst och hundförarens svar på frågan "Har västen begränsat hundens rörelsefrihet på ett sådant sätt att det har påverkat jakten negativt?".

Ras	Antal individer	Antal jakt dagar	Har västen begränsat hundens rörelsefrihet på ett sådant sätt att det har påverkat jakten negativt?
Basset	1	2	Nej (1)
Drever	4	11	Nej (4)
Gråhund	3	27	Ja (1), Ja i början (1), Nej (1)
Jämthund	3	15	Nej (3)
Laika	2	4	Ja, lite (2)
Norrbottenspets	1	15	Nej (1)
Plotthund	1	10	Ja, lite (1)
Rysk stövare	2	37	Ja, i början (1), Nej(1)
Stövare	10	94	Ja (1), Ja lite (1), Ja i början (3), Nej (5)
Tysk jaktterrier	1	2	Nej (1)
Wachtel	6	78	Ja (2), Ja i början (1), Nej (1), Vet ej (2)
Wachtelkorsning	3	8	Ja (1), Nej (2)
Summa	37	303	Ja (6), Ja lite (3), Ja i början (6), Nej (20), Vet ej (2)

Skavsår?

Västen har orsakat skavsår på fem hundar. Även här tycks bröstremmen vara boven då den i ett fall givit upphov till skavsår på bröstet. I några av de andra fallen har hunden fått skavsår i ljumsken då västen har glidit bakåt (vilket också beror på att bröstremmen lossat och västen har kunnat halka bakåt).

Tabell 3. Antal jakt dagar med olika raser och hundindivider med Protectors väst och hundförarens svar på frågan "Har västen orsakat skavsår på hunden"?

Ras	Antal individer	Antal Jakt dagar	Har västen orsakat hunden skavsår?
Basset	1	2	Nej (1)
Drever	4	11	Nej (4)
Gråhund	3	27	Nej (3)
Jämthund	3	15	Nej (3)
Laika	2	4	Nej (2)
Norrbottenspets	1	15	Nej (1)
Plotthund	1	10	Nej (1)
Rysk stövare	2	37	Nej(2)
Stövare	10	94	Ja, (4), Nej (6)
Tysk jaktterrier	1	2	Nej (1)
Wachtel	6	78	Nej (6)
Wachtelkorsning	3	8	Ja (1), Nej (2)
Summa	37	303	Ja (5), Nej (32)

Har piggarna lossnat eller hunden tappat västen?

I några fall har hundföraren valt att först prova västen utan piggband och banden har därför inte haft möjlighet att lossna. De allra flesta har dock använt piggbanden. Att något av piggbanden lossnar har inte varit vanligt förekommande. Två hundförare rapporterade att några av piggarna hade böjt sig något.

Tabell 4. Antal jakt dagar med olika raser och hundindivider med Protectors väst och hundförarens svar på frågan "Har västens pigg lossnat vid något tillfälle"?

Ras	Antal individer	Antal Jakt dagar	Har västens pigg lossnat vid något tillfälle?
Basset	1	2	Nej (1)
Drever	4	11	Nej (4)
Gråhund	3	27	Nej (3)
Jämthund	3	15	Nej (3)
Laika	2	4	Nej (2)
Norrbottenspets	1	15	Ej använt (1)
Plotthund	1	10	Nej (1)
Rysk stövare	2	37	Ja (1), Nej(1)
Stövare	10	94	Ja, (2), Nej (8)
Tysk jaktterrier	1	2	Ej använt (1)
Wachtel	6	78	Ej använt (1), Nej (5)
Wachtelkorsning	3	8	Nej (3)
Summa	37	303	Ja (3), Nej (31), Ej använt (3)

Kommer de som har använt västen att fortsätta använda den?

Kanske är denna fråga det mest användbara måttet på om västen hindrar hunden eller jakten i en alltför stor omfattning. Hundförarna till 29 av de 37 hundarna angav att de kommer att fortsätta att använda västen medan 4 var mer tveksamma och 4 inte skulle göra det.

Tabell 5. Antal jaktdagar med olika raser och hundindivider med Protectors väst och hundförarens svar på frågan "Kommer du att fortsätta använda västen" ?

Ras	Antal individer	Antal Jaktdagar	Kommer du att fortsätta använda västen?
Basset	1	2	Ja (1)
Drever	4	11	Ja (4)
Gråhund	3	27	Ja (3)
Jämthund	3	15	Ja (3)
Laika	2	4	Ja (2)
Norrbottenspets	1	15	Ja (1)
Plotthund	1	10	Troligen (1)
Rysk stövare	2	37	Ja (2)
Stövare	10	94	Ja (6), Kanske (1), Nej (3)
Tysk jaktterrier	1	2	Nej (1)
Wachtel	6	78	Ja (4), Kanske (2)
Wachtelkorsning	3	8	Ja (3)
Summa	37	303	Ja (29), Toligen/kanske (4), Nej (4)

Förslag till förbättringar från dem som har använt västen

Flera av de som provade västarna hade konkreta synpunkter och förslag till förbättringar. Nedan redovisas dessa i tabellform. Den vanligaste synpunkten var att bröstremmen inte hölls spänd vilket orsakade en del följdproblem. Fyra hundförare angav också att det kom in snö framifrån i västen då de jagade i djupsnö.

Tabell 6. Synpunkter på hur västen skulle kunna förbättras från de som provat västen

Föreslagen åtgärd	Antal som föreslagit åtgärden
Lite slarvigt sydd, fick skicka in den för reparation. Kanske skulle annat yttertåg användas.	1
Västen skulle behöva vara lite mer urskuren i ljumsken för att passa min hund.	1
Bättre knäppe på bröstremmen	9
Reflexerna slits ut för snabbt	1
Lite smidigare, kanske även täcka bröstet	1
Kevlaret är möjligen onödigt. Piggarna gör förmodligen jobbet	1
Skulle det kunna finnas lufthål i västen?	1
I djupsnö packas det in snö framifrån	4
Ta bort onödiga detaljer som t ex reflexflärpar	1
För stora skillnader mellan storlekarna	2
Hunden bör inte urinera i västen	2

Viltskadecenters slutsats

Testekipagen fick västen mycket sent på säsongen vilket gjorde att antalet jaktdagar med västen inte kom upp i den omfattning vi hade hoppats på. Spridningen mellan olika hundraser, med en viss övervikt för stövare blev dock tillräckligt god. Erfarenheterna från testekipagens 303 jaktdagar med västen visar att västen kan användas på de flesta löshundar efter en kortare tillvänjningsperiod. Det är svårt att dra någon annan slutsats i dagsläget då hundförare för 32 av 37 hundar uppgav att de kommer att fortsätta att använda västen. Erfarenheterna visar emellertid på några svaga punkter i konstruktionen som bör åtgärdas i nya versioner av västen. Viktigast bland dessa är en modifiering av bröstbandet och dess spänne som gör att västen hålls på plats och inte glider bakåt.

Eftersom detta test bygger på användning av flera olika västar under en relativt kort tid för respektive väst så kan vi inte uttala oss om produktens kvalitet eller hållbarhet. Användningen av västen har också företrädesvis skett sent på hösten eller under tidig vinter varför det inte är möjligt att utifrån dessa erfarenheter säga något om hur västen fungerar på hunden då det är varmare ute.

Viltskadecenter bedömer att västen, då bröstbandet och dess spänne har modifierats kommer att fungera på de flesta jakthundar och i många jaktsituationer.

Viltskadecenter är ett serviceorgan för myndigheter, organisationer, enskilda näringsidkare och allmänheten. Centret arbetar på uppdrag av Naturvårdsverket och tillhör Sveriges Lantbruksuniversitet. Viltskadecenter bistår bland annat med information om förebyggande åtgärder för att förhindra skador från fredat vilt.

Viltskadecenter, Grimsö Forskningsstation, 730 91 Riddarhyttan
www.viltskadecenter.se

ISBN 978-91-86331-03-0

